

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van ...
tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 in verband met invoering
van de Wet internationalisering in balans**

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van
<datum>, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID<Kiwi-ID>);

Gelet op artikel 6.3, vijfde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk
onderzoek;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van <datum>, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van
<datum>, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID<Kiwi-ID>);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I. Wijziging Uitvoeringsbesluit WHW 2008

Het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1, definitie van wettelijke studielast, wordt "de artikelen 7.4a, eerste tot en
met zevende lid, en 7.4b, eerste tot en met zevende lid, van de wet" vervangen door
"de artikelen 7.5 tot en met 7.5c van de wet".

B

Na hoofdstuk 6b wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 6c. Criteria doelmatigheid anderstalig onderwijs

Artikel 6.15. Beoordeling regionale omstandigheden

Een anderstalige opleiding of een anderstalig traject voldoet op grond van regionale
omstandigheden aan artikel 6.3, tweede lid, onderdeel b, onder 1°, of artikel 6.4, derde
lid, onderdeel b, onder 1°, van de wet, indien uit de aanvraag blijkt dat:

a. de opleiding of het traject wordt verzorgd op een opleidingslocatie:

- 1°. op maximaal 25 kilometer afstand van de landsgrens met een anderstalig gebied; of
- 2°. in of nabij een krimpregio;
- b. de opleiding of het traject blijkens het profiel van de instelling verweven is met de regio; en
- c. het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject in aanmerkelijke mate bijdraagt aan de regionale kennisinfrastructuur of de regionale arbeidsmarkt.

Artikel 6.16. Beoordeling arbeidsmarkt

Een anderstalige opleiding of een anderstalig traject voldoet op grond van de arbeidsmarkt aan artikel 6.3, tweede lid, onderdeel b, onder 1°, of artikel 6.4, derde lid, onderdeel b, onder 1°, van de wet, indien uit de aanvraag blijkt dat het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject noodzakelijk is omdat:

- a. de opleiding of het traject is gericht op een beroepsgroep met een structureel uitzonderlijk groot arbeidsmarkttekort; en
- b. beheersing van de Nederlandse taal in de beroepsuitoefening niet noodzakelijk is.

Artikel 6.17. Beoordeling internationale uniciteit

Een anderstalige opleiding of een anderstalig traject voldoet op grond van internationale uniciteit aan artikel 6.3, tweede lid, onderdeel b, onder 1°, of artikel 6.4, derde lid, onderdeel b, onder 1°, van de wet, indien uit de aanvraag blijkt dat het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject noodzakelijk is vanwege de unieke aard van de opleiding of het traject ten opzichte van verwant opleidingsaanbod in Nederland.

Artikel 6.18. Beoordeling internationale positionering

Een anderstalige opleiding of een anderstalig traject voldoet op grond van internationale positionering aan artikel 6.3, tweede lid, onderdeel b, onder 1°, of artikel 6.4, derde lid, onderdeel b, onder 1°, van de wet, indien uit de aanvraag blijkt dat het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject noodzakelijk is voor het verwezenlijken van de doelstellingen, bedoeld in artikel 7.3, tweede lid, van de wet.

Artikel 6.19. Beoordeling geheel van voorzieningen in het hoger onderwijs

Een anderstalige opleiding of een anderstalig traject voldoet aan artikel 6.3, tweede lid, onderdeel b, onder 2°, of artikel 6.4, derde lid, onderdeel b, onder 2°, van de wet, indien uit de aanvraag blijkt dat het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject passend is binnen het geheel van voorzieningen in het hoger onderwijs, gelet op:

- a. de beschikbaarheid van Nederlandstalig aanbod;
- b. de spreiding van het landelijke bestaande bekostigde anderstalige opleidingsaanbod;
- en
- c. het profiel van de instelling.

Artikel II. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Nota van toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Met de Wet internationalisering in balans (hierna: WIB) wordt de bevoegdheid geïntroduceerd voor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister) om zowel het bestaande anderstalige onderwijsaanbod als het nieuwe anderstalige onderwijsaanbod te toetsen op doelmatigheid. Deze toets is het sluitstuk van een aanpak die in de basis gestoeld is op zelfregie vanuit de instellingen. Het instellingsbestuur dat een anderstalige opleiding wenst te (blijven) verzorgen, dient hiervoor een aanvraag in bij de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: de CDHO). Voor het bestaande aanbod geldt het uitgangspunt dat instellingen gezamenlijk aanvragen indienen (clusteraanvragen). Daarbij schrijft de WIB voor dat instellingen hierbij een op overeenstemming gericht overleg voeren. De regering gaat ervan uit dat de clusteraanvragen voortbouwen op de zelfregie-afspraken waaraan de universiteiten en hogescholen zich geïmmiteerd hebben via onderlinge bestuurlijke afspraken. Het doel van de toets is primair dat het geheel aan voorzieningen in het hoger onderwijs in balans is, in aansluiting op de inhoudelijke criteria zoals weergegeven in dit besluit.

De toets draait om de vraag of het anderstalig verzorgen van een specifieke opleiding of een specifiek traject doelmatig is. In de wet is een beoordelingskader opgenomen, dat in deze algemene maatregel van bestuur (hierna: amvb) wordt uitgewerkt. Het verzorgen van een anderstalige opleiding of anderstalig traject moet doelmatig zijn gelet op de regionale omstandigheden, de arbeidsmarkt, internationale uniciteit, of de internationale positionering van de opleiding of het traject, en gelet op het geheel aan voorzieningen op het gebied van het hoger onderwijs. Bij een clusteraanvraag worden deze criteria bezien binnen de context van het cluster. Bij de beoordeling is aandacht voor de afwegingen die zijn gemaakt op stelselniveau binnen de zelfregie van de universiteiten en hogescholen, met inachtneming van de specifieke positie van instellingen en opleidingen.

In deze nota van toelichting worden achtereenvolgens de aanleiding en doelstelling voor de amvb, de verhouding tot het wettelijk kader van de WIB en de inhoudelijke criteria uit dit besluit toegelicht.

2. Aanleiding en doelstelling

Met de toets anderstalig onderwijs beoogt de regering ruimte te bieden voor internationalisering binnen het hbo en wo, maar ook het belang van het Nederlands als onderwijs- en wetenschapstaal te borgen. Daarnaast beoogt zij het Nederlandse hoger onderwijs toegankelijk te houden voor Nederlandstalige studenten. De internationalisering van het hbo en wo is van groot belang voor de Nederlandse samenleving en (kennis)economie, onderwijsinstellingen en studenten. Ook kan internationalisering de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek bevorderen. Het Nederlandse hoger onderwijs wordt internationaal dan ook geprezen om haar hoge kwaliteit, brede toegankelijkheid en goede aansluiting op de arbeidsmarkt. Dit maakt Nederland een aantrekkelijk land voor internationale studenten om hun studie of een deel daarvan te volgen of een stage te lopen. Tegelijkertijd heeft internationalisering ook een keerzijde. De regering constateert dat het groeiende aandeel anderstalige opleidingen onwenselijke gevolgen op stelselniveau kan hebben voor de positie van het Nederlands als onderwijs- en wetenschapstaal. Om deze maatschappelijke effecten te mitigeren en mee te wegen bij de keuze voor een onderwijstaal, ziet de regering een rol voor de instellingen gezamenlijk en voor de minister van OCW zelf.

Met de toets anderstalig onderwijs en de uitwerking daarvan in deze amvb beoogt de regering een doelmatige balans aan te brengen in de internationalisering van het hbo en wo.¹

In dit besluit worden de criteria in de toets anderstalig onderwijs uitgewerkt. Met de uitwerking in de amvb introduceert de regering toetsbare en objectieve criteria op basis waarvan de Minister een besluit kan nemen over de doelmatigheid van een anderstalige opleiding of een anderstalig traject. De Minister laat zich, zoals gebruikelijk bij doelmatigheidsbesluiten, bij zijn besluit adviseren door de CDHO. De toetsingscriteria zijn gelijk voor het bestaande aanbod en eventueel nieuw te ontwikkelen aanbod. De uitwerking van de criteria bij amvb biedt instellingen de mogelijkheid om in hun zelfregie te anticiperen op de toetsmaatstaven die worden gehandhaafd door de CDHO en de Minister. Het wordt sterk aanbevolen om in de zelfregie aan te sluiten bij deze toetsmaatstaven. De toets vormt het sluitstuk van de zelfregie van instellingen. Ten aanzien van de zelfregie stuurt de WIB aan op een gezamenlijke, clustergewijze, indiening van de aanvragen voor de toets bestaand anderstalig onderwijs. Voorafgaand aan de indiening gaan instellingen met elkaar in overleg en komen zij zoveel mogelijk samen tot keuzes.

3. Wettelijk kader

De toets anderstalig onderwijs kan op verschillende momenten worden doorlopen. Nieuwe, anderstalige, opleidingen doorlopen de toets anderstalig onderwijs gelijktijdig met de macrodoelmatigheidstoets, die voor elke nieuwe opleiding verplicht is.² Ook het starten van een nieuw anderstalig traject of het voor het eerst anderstalig verzorgen van een bestaande Nederlandstalige opleiding vereist een aparte toets anderstalig onderwijs. Onder deze laatste groep vallen ook de Nederlandstalige opleidingen die door een aanpassing van het curriculum de grens van 1/3^e deel anderstalig onderwijs overschrijden.

In artikel 6.4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) is vastgelegd dat het bestaande anderstalige aanbod de toets anderstalig onderwijs eenmalig doorloopt. Instellingen dienen hiertoe een aanvraag in binnen 9 maanden na inwerkingtreding van artikel 6.4 WHW. In de wet is geregeld dat instellingen met elkaar in overleg treden gericht op het gezamenlijk voorleggen van aanvragen met betrekking tot met elkaar samenhangende anderstalige opleidingen of trajecten. De aanvragen bij de toets bestaand aanbod zullen dus in beginsel het karakter hebben van clusteraanvragen. De inhoudelijke criteria zijn in deze amvb zo beschreven dat ze ook door een individuele instelling kunnen worden beargumenteerd, om de criteria tevens bruikbaar te maken voor het toekomstige aanbod.

De procedurele regels rondom de toetsen worden uitgewerkt in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs. Dit besluit bevat een uitwerking van de inhoudelijke criteria waarop wordt getoetst. De wetgever heeft de regering de opdracht gegeven om bij algemene maatregel van bestuur de criteria voor de beoordeling van de doelmatigheid van het anderstalig onderwijsaanbod uit te werken. Op grond van de WIB mag een opleiding of een traject anderstalig worden verzorgd, indien:

1. dit past binnen het taalbeleid van de instelling; en
2. dit doelmatig is met het oog op:
  - a. minimaal één van de volgende criteria:
    - i. regionale omstandigheden; of
    - ii. arbeidsmarkt; of

---

¹ Een meer uitgebreide beschrijving van de aanleiding voor de toets anderstalig onderwijs is opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel internationalisering in balans.

² Voor de definitie van een anderstalige opleiding of een anderstalig traject wordt verwezen naar de artikelen 1.1 jo. 7.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

- iii. internationale uniciteit; of
- iv. internationale positionering; en
- b. het geheel aan voorzieningen in het hoger onderwijs.

Het karakter van de criteria is deels cumulatief en deels alternatief. Ten aanzien van de criteria "taalbeleid" en "geheel van voorzieningen" geldt dat hier altijd aan moet worden voldaan. Ten aanzien van de criteria "regio", "arbeidsmarkt", "internationale uniciteit" en "internationale positionering" geldt dat tenminste aan één van deze vier altijd volledig moet worden voldaan. De instelling kiest welke van de vier criteria het meest passend is (of zijn) voor de opleiding. Het is denkbaar dat een opleiding een geslaagd beroep kan doen op meerdere criteria, maar dit is niet noodzakelijk. Indien een opleiding voldoet aan één van de vier alternatieve criteria, hoeft niet meer getoetst te worden aan de overige criteria. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook wanneer meerdere criteria worden aangedragen als onderbouwing van de doelmatigheid, nog steeds aan één criterium volledig moet zijn voldaan om tot een positief besluit te kunnen komen.

Ten aanzien van clusteraanvragen wijst de regering erop dat instellingsbesturen ervoor kunnen kiezen om de gehele aanvraag gezamenlijk te onderbouwen, maar dat ook ruimte bestaat om binnen een clusteraanvraag de specifieke kenmerken van opleidingen te belichten. Instellingen in een cluster kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen om gezamenlijk het arbeidsmarktcriterium te onderbouwen, maar ook om binnen het cluster aan te tonen dat daarbinnen de ene opleiding (of groep van opleidingen) voldoet aan regionale omstandigheden en andere opleiding aan internationale positionering. Het ligt voor de hand dat het geheel van voorzieningen in ieder geval gezamenlijk wordt gemotiveerd. Een clusteraanvraag biedt de mogelijkheid om bij dit criterium gezamenlijk in te gaan op de keuzes die zijn gemaakt ten aanzien van toegankelijkheid, spreiding en profilering, en om hiervoor gezamenlijk de benodigde bewijslast aan te leveren. Clusteraanvragen kunnen voortbouwen op bestaande vormen van landelijke overleg ten aanzien van onderwijsprofilering, zoals nu is voorzien in de afspraken over zelfregie van de universiteiten en hogescholen. Te denken valt aan betrokkenheid van domeinraden, sectorplancommissies, sectorale adviescolleges en decanenoverleggen. De wijze van indiening van een clusteraanvraag wordt nader uitgewerkt bij ministeriële regeling.

4. Uitwerking criteria

In dit hoofdstuk worden de criteria toegelicht op basis waarvan de minister uiteindelijk zal toetsen of het anderstalig verzorgen van een opleiding doelmatig is. De regering gaat ervan uit dat de instellingen in hun zelfregie dezelfde criteria zullen hanteren. Het ligt vervolgens bij bestaand aanbod voor de hand dat een aanvraag voortkomt uit de zelfregie van de universiteiten en hogescholen. De uitkomst van de zelfregie vormt – idealiter – een weergave van een balans op sectorniveau, waarbij instellingen onderling kritische keuzes hebben gemaakt, met inachtneming van de hierna weergegeven inhoudelijke criteria.

4.1 Taalbeleid

Uit de wet vloeit voort dat het eerste criterium waarop wordt getoetst het taalbeleid van de instelling is.³ Dit is een verplicht criterium waar elke aanvraag aan moet voldoen. Bij de toets anderstalig onderwijs dient het instellingsbestuur aan te tonen dat de anderstaligheid van het onderwijs past binnen het taalbeleid van de instelling. Daarbij wordt niet getoetst of het taalbeleid inhoudelijk consistent of logisch is, dat is onderwerp van gesprek binnen de instelling zelf. Het is aan het instellingsbestuur om te onderbouwen waarom de aanvraag past binnen het taalbeleid. Als procedurele eis zal in de regeling worden opgenomen dat het taalbeleid moet worden meegezonden met de aanvraag.

---

³ Zie artikel 6.3, tweede lid, onderdeel a, en artikel 6.4, derde lid, onderdeel a, WHW.

4.2. Regionale omstandigheden

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel internationalisering in balans is aangegeven dat de toets anderstalig onderwijs ruimte kent voor maatwerk, onder andere op het gebied van regionale verschillen. Daarbij is beschreven dat anderstalig onderwijs in krimpregio's de regionale kenniseconomie kan stimuleren en kan zorgen voor extra economische activiteit. Dit kan bijdragen aan het tegengaan van (versnelde) krimp waardoor het risico wordt verminderd dat krimpregio's verder achterop raken in vergelijking met groeiregio's. Voor grensregio's bestaat juist het risico dat het verzorgen van onderwijs in het Nederlands de economische ontwikkeling en cohesie in het grensgebied belemmert. Dit criterium biedt daarom ruimte om op grond van regionale kenmerken anderstalig onderwijs te (blijven) verzorgen in krimp- of grensregio's.

De beoordeling van de regionale omstandigheden kent drie elementen: 1) vestiging in een krimp- of grensregio; 2) de verwevenheid van de instelling met de regio; en 3) de aanmerkelijke bijdrage aan de regio. Bij de eerste twee elementen gaat het over de instelling. Het laatste element gaat specifiek over de opleiding of het traject. De elementen hebben een cumulatief karakter: aan alle drie de elementen moet worden voldaan. Vestiging in een krimp- of grensregio is een alternatief criterium (waarbij sommige instellingen zich zowel in een krimp- als een grensregio bevinden, maar dit is niet noodzakelijk voor een succesvol beroep op dit criterium).

4.2.2. Vestiging in krimp- of grensregio

Grensregio

Opleidingen of trajecten die worden aangeboden op een locatie op hemelsbreed 25 kilometer van de landsgrens met een anderstalig gebied, worden in deze amvb aangemerkt als gevestigd in een grensregio. Er zijn binnen het rijk verschillende definities van grensregio's die departementaal zijn ingevuld. Voor het hbo en wo was er vooralsnog geen bestaande definitie. Het CPB gebruikt in het onderzoek 'De arbeidsmarkt aan de grens met en zonder grensbelemmeringen' eveneens de afstand van 25 kilometer, omdat het aannemelijk is dat grenseffecten tot op die afstand de arbeidsmarkt beïnvloeden.⁴ Het gaat in dit criterium om de grens met een anderstalig gebied, niet zijnde Vlaanderen. Indien aan beide kanten van de grens dezelfde taal wordt gesproken, vormt de taal geen belemmering om onderwijs in het Nederlands te volgen.

Krimpregio

Als krimpregio zijn de volgende regio's in 2015 aangemerkt door de regering.⁵

- Eemsdelta
- Oost-Groningen
- Het Hogeland
- Parkstad Limburg
- Maastricht-Mergelland
- Westelijke Mijnstreek
- Zeeuws Vlaanderen
- Achterhoek
- Noord-Oost Friesland

Deze regio's zijn geselecteerd op basis van een geprognoseerde daling in de huishoudens.⁶ Het betreft gebieden die te maken hebben met substantiële en structurele bevolkingsdaling en (op termijn) huishoudensdaling.⁷ In de krimpregio's zijn de effecten van de vergrijzing en ontgroening meer voelbaar dan elders. Hierdoor werkt generiek

⁴ De arbeidsmarkt aan de grens met en zonder grensbelemmeringen, CPB 23 november 2016.

⁵ Bijlage bij Kamerstukken II 2014/15, 31 757, nr. 74.

⁶ Kamerstukken II 2014/15, 31 757, nr. 29, p. 2.

⁷ Kamerstukken II 2020/21, 31 757, nr. 104.

rijksbeleid in deze regio's vaak anders uit dan in de rest van het land. De regio's zijn daarom subject van langdurig kabinetsbeleid dat ziet op brede welvaart in het licht van bevolkingsdaling.

Instellingen met opleidingen gevestigd in een van de deze regio's of in de nabijheid van deze regio's kunnen een beroep doen op het criterium. De geselecteerde regio's hebben vanwege hun ligging weinig of geen hogescholen of universiteiten in hun nabijheid. Dat maakt de rol van de instellingen die wel in de buurt van deze regio's liggen van groot belang voor deze regio's. Instellingen die niet in maar wel in de nabijheid van de geselecteerde regio's liggen, dienen aan te tonen dat de betreffende regio voor de nabijheid van het hoger onderwijs (opleidingsaanbod en kennisinfrastructuur) zeer afhankelijk is van de aanvragende instelling. Zulks kan blijken uit de herkomst van de instromende populatie en samenwerkingen met organisaties gelegen in of anderszins gerelateerd aan de krimpregio.

4.2.3. Instellingsprofiel

Voor een beroep op regionale omstandigheden is vereist dat het instellingsbestuur een verwevenheid met de regio aantoont. De regering acht de verwevenheid van de instelling met de regio een belangrijk gegeven om het aanbieden van een opleiding in een andere taal niet alleen te beschouwen vanuit de opleiding zelf, maar ook vanuit het instellingsbrede perspectief en de daarmee samenhangende (regionale) context waarin de anderstalige opleiding wordt aangeboden.

Hierbij kan worden aangesloten bij hetgeen over het profiel van de instelling is opgenomen in het instellingsplan. Het instellingsprofiel dient een strategische oriëntatie op anderstalig onderwijs te tonen die in verband staat met de regionale kenmerken, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt. Kennisinfrastructuur verwijst naar de systemen, netwerken en faciliteiten die nodig zijn voor het verzamelen, delen en verspreiden van kennis binnen de regionale samenleving. Deze structuur omvat zowel technologische hulpmiddelen als menselijke processen die bijdragen aan het beheren en benutten van kennisbronnen.⁸ Voor bestaande opleidingen is daarnaast de historie van de (anderstaligheid van de) opleiding van belang om de verwevenheid met de regio aan te tonen. De internationale oriëntatie van de instelling kenmerkt zich door keuzes die aansluiten bij en erkend worden door (eu)regionale partners. In het geval van (beoogde) instroom van buitenlandse studenten uit buurlanden in grensregio's toont het instellingsbestuur eveneens aan dat zij zich met haar partners inzet voor een wederkerige, duurzame relatie met onderwijsinstellingen uit de grensoverschrijdende regio. Zowel bij krimp- als bij grensregio's dient het instellingsprofiel aan te sluiten bij het regionale karakter en dient bijvoorbeeld ook uit integrale, regionale ontwikkelplannen te blijken dat de totstandkoming van de anderstalige opleiding(en) onderdeel uitmaakt van een langdurige, bredere regionale ontwikkeling.

4.2.4. Bijdrage aan de regio

Om de doelmatigheid van het aanbieden van anderstalig onderwijs op basis van het criterium regionale omstandigheden te onderbouwen, beschrijft het instellingsbestuur de aanmerkelijke bijdrage die het anderstalig verzorgen van de opleiding of het traject levert aan de regio. De regering beziet daarbij de regionale kennisinfrastructuur en de regionale arbeidsmarkt als twee factoren waarin de regionale noodzaak tot het aanbieden van een opleiding in een andere taal weerspiegeld wordt en vraagt het instellingsbestuur om in ieder geval, naast overige specifieke regionale kenmerken, één van deze twee regionale kenmerken in de argumentatie op te nemen. Hoe het instellingsbestuur deze argumentatie kan opbouwen wordt hieronder verder toegelicht.

De instandhouding of ontwikkeling van een specifieke regionale kennisinfrastructuur kan het noodzakelijk maken om een anderstalige opleiding aan te bieden. Met name

---

⁸ Rowley, J. Information and knowledge management: A review of current literature and research (library and information science research 24(4), 356-373.

wanneer een bepaald expertiseveld, waarin kennisoverdracht en arbeid in aanzienlijke mate in een andere taal dan het Nederlands plaatsvindt, zich specifiek in de regio van de (vestiging van de) instelling centreert, kan een anderstalige opleiding van belang zijn om deze kennisinfrastructuur te onderhouden of stimuleren. De noodzakelijkheid van een anderstalige opleiding voor het leveren van een bijdrage aan de regionale kennisinfrastructuur, is daarbij afhankelijk van de (omvang van) de rol die de betreffende instelling inneemt binnen die infrastructuur. De mate waarin de instelling binnen een bepaald domein of vakgebied een belangrijke rol speelt, toont zich onder meer in de mate van samenwerking met externe partners en de rol van de instelling in het verzamelen, delen en verspreiden van kennis. Het instellingsbestuur brengt als onderbouwing van haar aanvraag de door samenwerking geëffectueerde opbrengsten voor de regio systematisch in beeld. Zij geeft daarbij een indruk van de kwaliteit en kwantiteit van de samenwerkingen. In het geval de instelling een beroep doet op het subcriterium grensregio (artikel 6.14, onderdeel a, onder 2°) onderbouwt de instelling in welke mate die kennisinfrastructuur een grensoverschrijdend karakter heeft en de regionale grensoverschrijdende cohesie bevordert.

Ook kan het instellingsbestuur de positieve bijdrage die de anderstaligheid van de opleiding levert aan de regio beargumenteren door in te gaan op de noodzaak voor anderstalig opgeleiden voor de (eu)regionale arbeidsmarkt. Indien sprake is van een meertalige (eu)regionale arbeidsmarkt, omwille van een nabijgelegen anderstalige grens of een regionaal georiënteerde arbeidsmarkt waarop andere taalnormen van toepassing zijn, kan doelmatigheid van anderstalig opleiden worden aangetoond. Het instellingsbestuur toont daarbij aan dat het opleiden in een andere taal noodzakelijk is voor de regionale arbeidsmarkt en gaat in op hoe deze zich onderscheidt van de landelijke arbeidsmarkt.

4.3. Arbeidsmarkt

In de toelichting van het wetsvoorstel is het belang benadrukt van een mogelijkheid om anderstalig onderwijs te verzorgen indien het onderwijs opleidt tot beroepen waarin sprake is van een uitzonderlijk grote krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt. Er zijn enkele arbeidsmarkten en beroepen waarin in toenemende mate een beroep wordt gedaan op kennismigranten en internationale afgestudeerden en die raken aan belangrijke maatschappelijke opgaven. De toestroom van internationaal talent naar Nederland, en binding via het hoger onderwijs, is onder andere voor segmenten binnen de technische- en ICT-sector dan ook van groot economisch en maatschappelijk belang. Het niet meer op bachelorniveau anderstalig kunnen opleiden zou kunnen betekenen dat deze arbeidsmarkten nog krappere worden, wat ook gevolgen kan hebben voor de internationale concurrentiepositie van Nederland. Beoogd is om deze gevolgen te ondervangen in de criteria van de toets anderstalig onderwijs. Bij deze nadere uitwerking wordt waar relevant en mogelijk gebruik gemaakt van objectieerbare indicatoren. Op deze manier wordt ruimte geboden voor maatwerk in relatie tot krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt.

Voor een succesvol beroep op het criterium arbeidsmarkt, moet noodzaak tot het anderstalig verzorgen van het onderwijs worden aangetoond aan de hand van twee elementen: het onderwijs moet gericht zijn op een beroepsgroep⁹ met 1) een uitzonderlijk groot tekort op de Nederlandse arbeidsmarkt; waarvoor 2) beheersing van het Nederlands niet noodzakelijk is in de beroepsuitoefening. Dit zijn cumulatieve criteria, beide elementen moeten van toepassing zijn op de opleiding of het traject. In de context van clusteraanvragen kunnen de opleidingen binnen een cluster gezamenlijk onderbouwen als cluster aan deze twee elementen te voldoen.

De keuze voor deze twee subcriteria heeft als doel het effectief toepassen van maatwerk in relatie tot krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt. De huidige economische situatie

---

⁹ Hierbij wordt aangesloten bij de Beroepenindeling ROA-CBS (BRC) in 114 beroepsgroepen.

resulteert in tekorten aan arbeidskrachten in verschillende sectoren en beroepsgroepen over de gehele Nederlandse arbeidsmarkt. De regering verleent echter niet automatisch ten aanzien van alle met betrekking tot de bovengenoemde sectoren en beroepen relevante beroepen, instemming om het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands te verzorgen. Door het arbeidsmarkt criterium aan de hand van subcriterium 1 toe te spitsen op beroepsgroepen waar de vraag naar (internationaal) talent significant hoger is dan gemiddeld, tracht de regering balans aan te brengen tussen de toegankelijkheid van het hoger onderwijs voor Nederlandstalige studenten enerzijds en de doelmatigheid van anderstalig onderwijs in het kader van de arbeidsmarkt anderzijds.

De krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt kan alleen (mede) worden verkleind door anderstalig opgeleide studenten wanneer deze groep de mogelijkheid heeft om in te stromen op de arbeidsmarkt. Een opleiding kan volgens de regering niet als doelmatig anderstalig worden beschouwd in het kader van arbeidsmarkttekorten wanneer anderstalig opgeleide studenten door toedoen van een taalbarrière niet in staat zijn om de arbeidsmarkt te betreden in de beroepsgroep waarvoor zij zijn opgeleid. Het tweede subcriterium regelt daarom dat de beheersing van het Nederlands niet noodzakelijk mag zijn voor het uitoefenen van het beroep waar het onderwijs toe opleidt.

4.3.1. Uitzonderlijk groot arbeidsmarkttekort

Bij dit criterium is van belang wat de arbeidsmarktsituatie is van de beroepsgroep of sector waarvoor de anderstalige opleiding opleidt. Om doelmatigheid van anderstaligheid aan te duiden dient het instellingsbestuur aan te tonen dat sprake is van een uitzonderlijk groot tekort op de Nederlandse arbeidsmarkt in de beroepsgroep waar de opleiding voor opleidt. Tevens moet het instellingsbestuur onderbouwen dat het noodzakelijk is om de opleiding in een andere taal dan het Nederlands te verzorgen om het arbeidsmarkttekort te verkleinen of op te lossen. Er moet hiervoor een aantoonbaar verband bestaan tussen de opleiding en beroepsgroepen die gekenmerkt worden door uitzonderlijk grote arbeidsmarkttekorten, waarin (toekomstige) afgestudeerden van de opleiding actief zijn. Het instellingsbestuur kan gebruik maken van uitstroomcijfers naar masteropleidingen om dit verband aan te tonen. Sommige bacheloropleidingen zijn breed van opzet en moeilijk aan één specifieke beroepsgroep te koppelen. Door aan te tonen dat een aanzienlijk aantal afgestudeerden doorstroomt naar masteropleidingen waarvan afstudeerders werkzaam worden in een beroepsgroep met een uitzonderlijk tekort op de Nederlandse arbeidsmarkt, kan het instellingsbestuur de argumentatie voor een beroep op het arbeidsmarkt criterium versterken.

Het instellingsbestuur kan de omvang van het arbeidsmarkttekort vervolgens aantonen door een vergelijking met andere beroepsgroepen toe te voegen. Naast de arbeidsmarktprognoses van ROA worden ook bronnen zoals de UWV-spanningsindicator, branchebrede prognoses, sectorale prognoses en marktonderzoek gebruikt. Om te bepalen of sprake is van een uitzonderlijk groot arbeidsmarkttekort, wordt in eerste instantie in de ROA arbeidsmarktprognoses gekeken naar de typering van de toekomstige knelpunten in de beroepsgroep (ITKB)¹⁰. Bij de beoordeling van een uitzonderlijk groot arbeidsmarkttekort wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de ROA-typeringen 'groot' of 'zeer groot' van toepassing zijn op de betreffende beroepsgroep. De CDHO wijkt van dit uitgangspunt af indien andere bronnen de ROA-typeringen onvoldoende ondersteunen of hiermee overtuigend in strijd zijn. In een dergelijk geval kunnen andere relevante bronnen, zoals een structureel grote spanning op de beroepsgroep in het UWV dashboard¹¹ en onderzoek dat zich richt op specifieke beroepen en op een nauwkeuriger niveau dan dat van beroepsgroepen de arbeidsmarkt analyseert, worden aangehaald om een genuanceerd beeld van de betreffende arbeidsmarkt te verkrijgen. Tevens kan het instellingsbestuur met een beroep op kabinetsbeleid, gericht op arbeidsmarkt krapte in (voor de overheid) vitale sectoren, haar pleidooi ondersteunen. Mocht de opleiding niet aan de gehanteerde typering voldoen,

¹⁰ Zie ROA AIS tot 2028.

¹¹ UWV. Dashboard Spanningsindicator.

zal zij zelf additionele individuele informatie moeten aanleveren om aan te tonen dat zij wel degelijk opleidt voor een beroepsgroep waarvoor een uitzonderlijk groot arbeidsmarkttekort bestaat.

Bij het beoordelen van arbeidsmarkttekorten is het belangrijk om ook de conjunctuurgevoeligheid van een specifiek beroep in overweging te nemen. Het instellingsbestuur toont aan dat niet alleen sprake is van een uitzonderlijk groot tekort voor de korte termijn, maar gaat ook in op de mate waarin er sprake is van een structureel arbeidsmarkttekort. Hiervoor kunnen de bovengenoemde arbeidsmarktgegevens van bijvoorbeeld ROA en het UWV tot 5 jaar terug worden geanalyseerd. In een dergelijke periode worden grote schommelingen in economische groei dan wel krimp dikwijls zichtbaar op de arbeidsmarkt.¹² Ook kan de ROA-indicator voor conjunctuurgevoeligheid worden gebruikt in de argumentatie.¹³

4.3.2. *Beroepsuitoefening zonder Nederlandse taalbeheersing*

Bij dit subcriterium is het van belang dat een deugdelijke beroepsuitoefening mogelijk is voor afgestudeerden die het Nederlands niet machtig zijn. Hierbij spelen de aard van het beroep, de werkzaamheden en de werkomstandigheden een rol. Functieprofielen, vacatureteksten, werkomschrijvingen, verklaringen van werkgevers en een beschrijving van de context waarin het werk gedaan moet worden, waar de op de werkvloer gesproken taal een belangrijk onderdeel van is, zijn elementen die bij de beoordeling betrokken worden. Daarnaast moet worden aangetoond dat werkgevers binnen de betreffende beroepsgroep in Nederland bereid zijn werknemers aan te nemen die het Nederlands niet of minder goed machtig zijn, en dit niet als een belemmering wordt ervaren op de werkvloer. Daarvoor kan onder meer gebruikt gemaakt worden van informatie over kennismigranten. De data die het instellingsbestuur hiervoor aanlevert dient relevant te zijn voor de beroepsgroep in brede zin. Wanneer slechts bij uitzondering beroepsuitoefening mogelijk is zonder noodzakelijkerwijs de Nederlandse taal te beheersen, kan geen beroep worden gedaan op het criterium arbeidsmarkt.

Bovendien kan de opleiding de mogelijkheid het beroep zonder beheersing van het Nederlands uit te oefenen, aantonen door inzicht te geven in de uitstroom op de Nederlandse arbeidsmarkt van anderstalig afgestudeerden. Indien een significant aandeel anderstalig afgestudeerden uitstroomt op de Nederlandse arbeidsmarkt in de desbetreffende beroepsgroep is het aannemelijk dat Nederlandse taalbeheersing geen noodzakelijkheid is binnen deze sector en beroepsgroep. Om dit vast te stellen kunnen opleidingen onderzoek uitvoeren onder alumni of rapporten van instanties zoals Nuffic¹⁴ en CBS¹⁵ benutten.

4.4. Uniciteit

Het derde criterium op basis waarvan de doelmatigheid van anderstalig onderwijs binnen een opleiding kan worden aangetoond, is de uniciteit van de opleiding. In de toelichting op het wetsvoorstel is het belang van maatwerk benadrukt voor unieke opleidingen. De gevolgen voor deze opleidingen zouden onevenredig groot kunnen zijn wanneer zij het onderwijs in het Nederlands moeten verzorgen. Uniciteit wordt gezien binnen het bekostigde Nederlandse hogeronderwijsstelsel, waarbij het gedoeerde onderwerp alleen door de betreffende opleiding¹⁶ wordt aangeboden. Indien een opleiding zich op het criterium uniciteit wil beroepen, dan dient het instellingsbestuur in de aanvraag inzichtelijk te maken in hoeverre het noodzakelijk is om de opleiding anderstalig te verzorgen.

¹² CBS. Dashboard economie. Conjunctuur.

¹³ Zie ROA AIS tot 2028.

¹⁴ Nuffic, *Stayrate en arbeidsmarktpositie van internationaal afgestudeerden in Nederland, 2022*.

¹⁵ CBS, *Derde van internationale afgestudeerden blijft in Nederland om te werken, 2023*.

¹⁶ Het criterium uniciteit kan ook van toepassing zijn op een clustering van (een zeer klein aantal) opleidingen die zich op hetzelfde vakgebied richten, mits de opleidingen die binnen deze clustering vallen allen een zeer andere focus binnen het aangeboden onderwijs hebben en op zichzelf uniek zijn.

Het instellingsbestuur kan aantonen dat een opleiding uniek is aan de hand van het curriculum, het arbeidsmarktprofiel en de instroomdoelgroep. Op basis van deze gegevens kan verwantschap¹⁷ van opleidingen binnen het Nederlandse hogeronderwijsstelsel bepaald worden. De (beperkte) omvang van een vakgebied, mogelijk in combinatie van het behoud van dit vakgebied, zowel binnen Nederland als daarbuiten, kan als argument dienen ter onderbouwing van de noodzaak van het anderstalig aanbieden van de opleiding. Dat geldt ook voor het onderwerp van expertise waar dit vakgebied zich op richt. Te denken valt aan gespecialiseerde onderzoeksgebieden, leerstoelen of lectoraten waarmee een opleiding of traject specialistische kennis en vaardigheden opbouwt waarvoor anderstaligheid vereist is. Daarbij moet sprake zijn van verwevenheid tussen de internationale dimensie en het onderwijs, nadrukkelijk ook op Ad- en bachelorniveau, waar de toets zich toe beperkt.

4.5. Internationale positionering

In de toelichting bij het wetsvoorstel is benoemd dat het internationale profiel van een opleiding een rol kan spelen bij de doelmatigheid van het anderstalig verzorgen daarvan. Er zijn opleidingen die zo verweven zijn met een internationale context, dat het Nederlandstalig verzorgen daarvan het onmogelijk zou maken om de bij de opleiding behorende doelstellingen te verwezenlijken. Een internationaal gepositioneerde opleiding bereidt studenten voor op een internationaal georiënteerde carrière. Daarmee wordt bijgedragen aan het voortbestaan en de doorontwikkeling van internationale samenwerking.

Om een beroep te kunnen doen op het criterium internationale positionering dient het instellingsbestuur te onderbouwen dat de kennis, kunde en vaardigheden die in de opleiding aan bod komen enkel onderwezen kunnen worden in een anderstalige context. De positie die de opleiding inneemt ten opzichte van verwante opleidingen, bijvoorbeeld in internationale ranglijsten, kan niet worden aangevoerd als onderbouwing van de internationale positionering. De inhoud van het curriculum, in combinatie met de manier waarop dit wordt gedoceerd is leidend voor de onderbouwing. Er dient aangetoond te worden dat de eindtermen van de opleiding die ten grondslag liggen aan het curriculum van een opleiding uitsluitend verwezenlijkt kunnen worden door de aanwezigheid van een internationale dimensie binnen het onderwijs, en dat anderstaligheid hier een noodzakelijk deel van uitmaakt.

De internationale positionering van de opleiding kan voortkomen uit een eenduidig internationaal georiënteerd beroepsprofiel, waarbij de beroepsuitoefening aantoonbaar een anderstalige Ad- of bachelor vereist. De eindtermen van de opleiding zijn in het geval van deze specifieke opleidingen alleen te behalen in een anderstalige context die onlosmakelijk verweven is met een internationale dimensie. Het instellingsbestuur dient dit te onderbouwen, bijvoorbeeld aan de hand van sectoraal afgestemde normen en documentatie van brancheverenigingen. Niet alleen dient aannemelijk te worden gemaakt dat het voor de hand ligt dat afgestudeerden voor een bepaald beroepsprofiel kiezen, dit moet (indien sprake is van een bestaande opleiding) ook onderbouwd worden aan de hand van de daadwerkelijke beroepskeuze en beroepsuitoefening van afgestudeerden. Op schrift gestelde ervaringen van afgestudeerden van de betreffende opleiding kunnen bijdragen aan de onderbouwing van de vereiste anderstaligheid.

Ook kan als onderbouwing van de internationale positionering van de opleiding het (internationale) onderwijsconcept en het daaruit voortkomende uitstroomprofiel worden aangevoerd. Het instellingsbestuur dient ook hierbij te onderbouwen dat de internationale dimensie van het onderwijs, en de daarmee gepaard gaande anderstaligheid, noodzakelijk is voor het behalen van de eindtermen van de opleiding.

---

¹⁷ De CDHO beoordeelt verwantschap op basis van het curriculum, het arbeidsmarktprofiel en de instroomdoelgroep. Daarmee hanteert de CDHO dezelfde methodiek als bij de bestaande macrodoelmatigheidstoets.

Van een internationaal onderwijsconcept kan worden gesproken indien internationale ervaringen zijn ingebed en onlosmakelijk verbonden zijn met het gehele curriculum, hetgeen tot uitdrukking komt in de eindtermen van de individuele onderwijseenheden. Het instellingsbestuur dient aan te tonen dat het zwaartepunt van de opleiding nadrukkelijk is gelegen in het internationale onderwijsconcept en dat de internationale en anderstalige context verweven is met de beoogde leerervaring van de student. Er dient daarbij niet slechts sprake te zijn van een individuele uitwisseling of een eenmalige samenwerking met een buitenlandse onderwijsinstelling. Ook is het expliciet niet de bedoeling dat het aangeboden curriculum een vertaalde versie van een bestaande Nederlandstalige opleiding of traject betreft. Het uitstroomprofiel van de opleiding – de kennis en vaardigheden die worden opgedaan en in eindtermen zijn beschreven – dient aantoonbaar internationaal georiënteerd te zijn, en voor te bereiden op een internationaal georiënteerde vervolgopleiding of (maatschappelijke) carrière. Er dient sprake te zijn van aantoonbare, structurele, samenwerkingsverbanden met een buitenlandse onderwijsinstelling, waarbij de onderwijsinstelling aannemelijk maakt dat deze samenwerkingsverbanden ook effect hebben op het onderwijs. Hierbij kan gedacht worden aan de uitwisseling van docenten, het in gezamenlijkheid uitvoeren van onderzoek en opleidingsspecifieke mogelijkheden voor kortdurende studentmobiliteit. De NVAO-kenmerken CeQuint¹⁸ en BKKI¹⁹ kunnen ondersteunend zijn aan de argumentatie, maar zijn op zichzelf niet afdoende.

Het instellingbestuur dient ter onderbouwing inzichtelijk te maken welke positie de opleiding inneemt in een internationaal netwerk. Dit kan onder andere door te tonen welke samenwerkingsverbanden er door de jaren heen ontstaan zijn, of welke in het geval van een nieuwe opleiding voorafgaand aan de start geïnitieerd zijn. De instelling dient de gepresenteerde gegevens van context te voorzien en dient een duidelijke koppeling te maken naar de doelstellingen en visie van de opleiding.

4.6 Geheel van voorzieningen in het hoger onderwijs

Als laatste criterium wordt in de toets anderstalig onderwijs beoordeeld of het doelmatig is een opleiding of traject anderstalig aan te bieden kijkend naar het geheel van voorzieningen in het hoger onderwijs. Dat betekent: alle bekostigde Ad- en bacheloropleidingen gezamenlijk. Het kan zo zijn dat, ondanks dat er een goede inhoudelijke reden voor anderstaligheid is, het niet doelmatig is om de opleiding anderstalig te verzorgen gelet op het opleidingsaanbod als geheel (op macroniveau). Bijvoorbeeld omdat het totale aantal anderstalige opleidingen vanuit macroperspectief gezien te groot wordt of is geworden. Daarbij moet worden gekeken of het passend is om de opleiding anderstalig te verzorgen. De beoordeling van de passendheid betreft een integrale weging van de drie hieronder uitgewerkte elementen. Deze worden in samenhang gezien met het inhoudelijke criterium waarop door de aanvrager een beroep wordt gedaan. Die samenhang kan goed vorm krijgen bij het indienen van clusteraanvragen voortkomend uit de afspraken over zelfregie van de universiteiten en hogescholen.

4.6.1. Beschikbaarheid Nederlandstalig aanbod

Het instellingsbestuur wordt gevraagd om bij de aanvraag in kaart te brengen wat de beschikbaarheid van verwant Nederlandstalig aanbod is. Die beschikbaarheid is van belang met het oog op de toegankelijkheid. Een uitgangspunt bij de beoordeling is dat elke opleiding, landelijk gezien, aan minstens één instelling (ook) Nederlandstalig wordt aangeboden. Een tweede uitgangspunt is dat het in de meeste gevallen passend is dat het Nederlandstalige opleidingsaanbod groter is dan het anderstalige aanbod. In het bijzonder bij opleidingen waar er landelijk veel van zijn (denk bijvoorbeeld aan brede bacheloropleidingen zoals psychologie, sociologie, economie, rechten), ligt dit voor de hand. De reden dat het laatstgenoemde als uitgangspunt en niet als verplichting wordt

---

¹⁸ CeQuint: Certificate for Quality in Internationalisation

¹⁹ BKKI: Bijzonder kenmerk Kleinschalig en intensief onderwijs

gesteld, is dat hierop uitzonderingen mogelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan een unieke opleiding waarvan er maar één in Nederland is. In dat geval dient bij de aanvraag te worden onderbouwd waarom de opleiding nergens in het Nederlands kan worden aangeboden.

4.6.2. Spreiding anderstalig onderwijsaanbod

Daarnaast moet het instellingsbestuur, om te onderbouwen dat de anderstaligheid passend is binnen het geheel van voorzieningen in het hoger onderwijs, aangeven welke gevolgen de anderstaligheid van de opleiding heeft voor de spreiding van het verwante bestaande landelijke anderstalige opleidingsaanbod. Het kan zijn dat er al zoveel verwante anderstalige opleidingen zijn, dat een extra anderstalige opleiding te veel ten koste zou gaan van al bestaande anderstalige opleidingen en daarmee zorgt voor versplintering van het verwante opleidingsaanbod als geheel. Concreet betekent dit dat het instellingsbestuur in de aanvraag op de volgende zaken in moet gaan:

- Welke opleidingen en trajecten zijn inhoudelijk verwant aan elkaar? Van deze opleidingen moet in kaart worden gebracht of deze Nederlandstalig dan wel anderstalig zijn.
- Van verwante opleidingen wordt gezien hoe de geografische spreiding is. In verband met de toegankelijkheid tot Nederlandstalig aanbod is het uitgangspunt dat het anderstalige verwante aanbod landelijk goed is gespreid.

4.6.3. Profiel van de instelling

Vanuit het oogpunt van een dekkend en divers opleidingsaanbod is het van belang dat de anderstaligheid van de opleiding of het traject aansluit bij het inhoudelijke profiel van de instelling. Hiervoor kan de instelling putten uit het instellingsplan. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan het inhoudelijke profiel van andere bekostigde instellingen met verwant aanbod. Van de instelling wordt verwacht dat voorafgaand aan de aanvraag voor instemming met de anderstaligheid is overwogen of het gezien het profiel van de instelling logisch dat deze instelling een opleiding of traject anderstalig aanbiedt of dat dit beter binnen het profiel van een andere bekostigde instelling zou passen. Het is raadzaam dat het instellingsbestuur voor de onderbouwing van dit criterium in overleg treedt met andere bekostigde instellingen en de aanvraag in lijn daarmee toelicht.

De beoordeling van het profiel van de instelling onderscheidt zich van het criterium in het in dit besluit voorgestelde artikel 16.5, tweede lid, sub b van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 (de beoordeling van regionale omstandigheden), waar bij de beoordeling van de regionale omstandigheden wordt gezien of uit het instellingsprofiel blijkt dat de opleiding verweven is met de regio.

5. Uitvoering

De Minister besluit over de aanvraag van het instellingsbestuur om een opleiding of traject anderstalig te mogen aanbieden. De CDHO adviseert de Minister in het door hem te nemen besluit. Voor de CDHO is het noodzakelijk dat de doelmatigheidscriteria die in dit besluit zijn uitgewerkt helder en overwegend kwantitatief zijn geformuleerd. De expertise van de CDHO ligt op het gebied van de doelmatigheid. Het is dan ook niet aan de CDHO om het taalbeleid van instellingen inhoudelijk te beoordelen. Voor het uiteindelijke oordeel van de Minister is, zo volgt uit de wet, wel vereist dat de aanvraag voor anderstalig onderwijs aansluit op het taalbeleid van de instelling.

6. Gevolgen

Dit besluit vormt een inhoudelijke uitwerking van de criteria van de toets anderstalig onderwijs in de wet. De gevolgen van de toets anderstalig onderwijs zijn reeds toegelicht in hoofdstuk 6 en 7 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel internationalisering in balans. Dit besluit heeft geen aanvullende (financiële) gevolgen.

Ten aanzien van de gevolgen verdient nog opmerking dat sommige bestaande anderstalige opleidingen beschikken over een groot anderstalig personeelsbestand. Mocht de uitkomst van de toets anderstalig onderwijs bij het bestaande aanbod zijn dat de instemming voor anderstaligheid van een opleiding niet wordt verleend, omdat deze niet doelmatig is gebleken, dan wordt rekening gehouden met het personeelsbestand. Als het personeelsbestand grotendeels anderstalig is, dan wordt hiermee rekening gehouden in de afbouw- of ombouwtermijn van de opleiding. Ook betreft de minister daarbij de omvang van het resterende anderstalige aanbod en de mogelijkheden die er zijn om het personeel anders in te zetten.

7. Advies en consultatie

PM

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt gelijktijdig in werking met de toets anderstalig onderwijsaanbod uit de Wet internationalisering in balans.

II. Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (wijziging van artikel 1.1 Uitvoeringsbesluit WHW 2008)

Dit is een technische correctie. In artikel 1.1 wordt een verwijzing gecorrigeerd naar aanleiding van een wijziging in de Wet van 7 april 2021 tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met een verbeterde regeling voor diverse onderwerpen op het terrein van het hoger onderwijs en de studiefinanciering (Variawet hoger onderwijs) (Stb. 2021, 263).

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf